

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen välinen tulossopimus vuodelle 2001

Tämän sopimuksen tarkoituksena on määritellä Itä-Suomen lääninhallituksen tulostavoitteet liikenne- ja viestintäministeriön toimialan osalta sekä niihin tarvittavat voimavarat vuodeksi 2001.

Tämän sopimuksen laativat ja solmivat yhdessä liikenne- ja viestintäministeriö ja Itä-Suomen lääninhallitus.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen sopimat tulostavoitteet vuodelle 2001

1. Henkilöliikenne

1.1 Tavoitteet

Lääninhallitus turvaa julkisen liikenteen palvelut alueellaan taloudellisesti tehokkaalla tavalla. Lääninhallitus pyrkii sekä rahoituksen että kehittämistoimien avulla lisäämään joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja esteettömyyttä ja sitä kehitetään esteettömyyden alueelliseksi asiantuntijaksi. Lääninhallitus tehostaa yhteistyötä kuntien kanssa ja edistää henkilöliikenteen logistista osaamista liikenteenhoidon tehostamiseksi. Lisäksi lääninhallitus toimii kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

Nämä tavoitteet merkitsevät eri toimintaympäristöissä yleisesti seuraavaa:

- Kaukoliikenteessä joukkoliikenteen markkinaosuutta pyritään lisäämään erityisesti kehittämällä liityntäyhteyksien sujuvuutta.
- Kaupunkiseutujen liikenteessä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen markkinaosuutta sen houkuttelevuutta parantamalla.
- Maaseudun liikenteessä tavoitteena on turvata liikkumisen peruspalvelut ja toisaalta parantaa uusien joustavien palvelu- ja kutsujoukkoliikenteiden avulla palvelutasoa ja tarjontaa.

1.2 Toimenpidekokonaisuudet ja painopisteet vuonna 2001

1.2.1 Joukkoliikenteen peruspalvelut

Lääninhallitus turvaa joukkoliikennepalvelujen saatavuuden. Linjaliikenteen muutokset ja ostoliikenteiden kohdentamiset hoidetaan siten, että edistetään eri kuljetusmuotojen ketjuuntumista.

Lääninhallitus jatkaa kaukoliikenteen liityntäyhteyksien toimivuuden selvittämistä. Samalla pyritään selvittämään liityntäyhteyksien toimivuus iäkkäiden ja toimimisesteisten kannalta. Alueellisen joukkoliikenteen kehittämisessä otetaan erityisesti huomioon liityntäyhteydet linja-autojen ja junien kaukoliikenteeseen. Kaukoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota syöttöliikenteen toimivuuteen ja sujuvuuteen. Uusia syöttöliikennejärjestelmiä kehitetään ja kokeillaan. Osallistutaan mahdollisiin pienempien rautatie- ja linja-autoasemien yhdistämishankkeisiin asiantuntijana.

Lääninhallitus toteuttaa peruspalvelujen arvioinnin liikennesektorin osalta. Lääninhallitus toimii alueellisten joukkoliikenteen tavoitteiden määrittelemiseksi yhdessä kuntien ja maakuntien liittojen sekä ympäristökeskusten kanssa.

Lääninhallitus raportoi laatuasiakirjamallien käyttökokemukset ja muut asiakirjamallien kehittämisehdotukset liikenne- ja viestintäministeriölle vuoden aikana pidettävän tilannekatsauksen yhteydessä. Lääninhallitus osallistuu laatuasiakirjamallien kehittämistyöhön.

1.2.2 Joukkoliikenteen markkinaosuus

Lääninhallitus kerää aineistoa alueensa lippujärjestelmistä ja niiden toimivuudesta sekä tekee yhteenvetoon lippujärjestelmien vaikutuksista matkustajamääriin, joukkoliikenteen rahoitukseen sekä palvelutasoon. Työ tehdään osana rahoituksen seuranta- ja peruspalvelujen arviointityötä ja työssä käytetään hyväksi ministeriön ja lääninhallitusten yhteistyössä laatimia tiedonkeruun periaatteita.

Lääninhallitus ja liikenne- ja viestintäministeriö tekevät vuoden 2001 aikana vierailuja paikallisliikenteen valtionapua saaviin kaupunkeihin. Kaupunkikäynneillä selvitetään valtionapua saavien kaupunkien liikennepoliittikkaa ja liikennepoliittikan tavoitteita sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen asemaa kaupunkien liikennejärjestelmässä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, mitä tavoitteita joukkoliikenteelle on asetettu ja mitä joukkoliikenteen tehostamis- ja sujuvoittamiskeinoja kaupungeissa on käytetty tai aiotaan käyttää. Liikenne- ja viestintäministeriö laatii käyntejä varten kaupungeille lähetettävän keskustelulistan yhdessä lääninhallitusten kanssa. Lääninhallitus laatii käynneistä pöytäkirjan.

1.2.3 Taksiliikenne

Lääninhallitus turvaa lupapolitiikan avulla taksien saatavuuden.

Niissä kunnissa, joissa taksitiheys poikkeaa merkittävästi kuntatyyppin keskimääräisestä taksitiheydestä, lääninhallitus jatkaa selvitystyötä. Hyödyntämällä hankittua tietoa lupaharkinnassa edistetään taksiluvan myöntämisperusteiden yhtenevyyttä samantyyppisissä kunnissa.

Liikennelupia myönnettäessä lääninhallitus kiinnittää huomiota taksiverkon alueelliseen kattavuuteen. Erityisryhmien liikennetarpeita silmälläpitäen pyritään huolehtimaan siitä, että saatavilla oleva taksikalusto on riittävän monipuolista.

1.2.4 Palveluliikenne

Lääninhallitus selvittää kyselyn avulla kuntien kuljetuskustannusten kokonaismäärän vuodelta 2000. Koulutusta ja ohjausta liikennepalvelujen kehittämisessä kohdistetaan erityisesti kuntiin, joissa erilliskuljetusten osuus kuljetuskustannuksissa on keskimääräistä suurempi.

Lääninhallitus osallistuu palveluliikenteen tarjousasiakirjamallien laatimistyöhön.

Lääninhallitus edellyttää palveluliikenteeseen valtionapua saavilta kunnilta kokonaisvaltaista selvitystä liikenteen vaikutuksista julkisen liikenteen palvelutasoon ja kunnan kuljetuskustannuksiin sekä osto- ja linjaliikenteeseen.

1.2.5 Kehittämishankkeet

Kehittämishankkeiden painopisteinä ovat matkustajainformaation kehittäminen sekä palveluliikenne.

Lääninhallitus nimeää liikenneosastolta T&K-yhdyshenkilön, joka toimii asiantuntijana ja tiedonvälittäjänä tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskeissa asioissa.

1.2.6 Esteettömyys

Lääninhallitus nimeää henkilön, jonka tehtävänä on toimia esteettömyysasioiden asiantuntijana ja osallistua liikenne- ja viestintäministeriön johdolla kokoontuvan lääninhallitusten esteettömyystiimin kokouksiin. Lääninhallitus ottaa huomioon kaikessa toiminnassaan esteettömyyden edistämisen.

1.2.7 Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Liikennejärjestelmien suunnittelutyössä lääninhallitus kiinnittää huomiota joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytysten turvaamiseen ja parantamiseen sekä liikenneturvallisuuden edistämiseen. Lääninhallitus osallistuu erityisesti joukkoliikenteen asemien ja pysäkkien kehittämiseen. Kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tehostamiseksi edistetään liikennejärjestelyiden (mm. joukkoliikennekatujen ja -kaistojen, liikennevaloetuisuuksien, pysäkkien ja pysäköintijärjestelyiden) kehittämistä. Vaikutetaan siihen, että joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen tarpeet sekä liikenneturvallisuuden näkökohdat otetaan huomioon kaikessa kaavoituksessa.

Lääninhallitus jatkaa ja tiivistää aloitettua yhteistyötä tiepiirien joukkoliikenteen yhdyshenkilöiden kanssa.

1.2.8 Lääninhallituksen omat painotukset:

Matkakeskukset: Kuopion, Joensuun, Pieksämäen ja Varkauden matkakeskusten suunnittelu käynnistyy vuonna 2001.

Pohjois-Karjalan kyytivahti –projekti: Pohjois-Karjalan joukkoliikennehanketta laajennetaan uusiin kuntiin (Nurmes, Juuka, Eno ja Iloanta).

Kaupunkiliikenne: Tulossopimuskautena käynnistetään Joensuussa, Kuopiossa ja Mikkelissä kaupunkien yhteinen paikallisliikennehanke, jonka tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen markkinaosuutta sen houkuttelevuutta parantamalla.

Kuntien joukkoliikenteen palvelutaso –hankkeet: Liikenne- ja viestintäministeriön tilaaman Henkilökuljetusten palvelutaso –pilottiprojektin tuloksia hyödyntäen Itä-Suomen läänissä toteutetaan Ylä-Savossa, Kuopion kaupunkiseudulla ja Juvan kuntien alueella kuntien joukkoliikenteen palvelutason määrittelevät hankkeet. Kuntien palvelutasomäärittelyjen jälkeen toteutetaan joko kuntakohtaiset henkilökuljetushankkeet tai laajempi alueellinen joukkoliikennesuunnittelu.

Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskus: Ylä-Savon seudullisen ja Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennesuunnittelun yhteydessä selvitetään kuntien tarpeet ohjata henkilökuljetuksiaan Pohjois-Savon matkojenyhdistelykeskuksen avulla.

Kutsujoukkoliikenne ja palveluliikenteet: Olemassa olevia kutsujoukkoliikenne ja palveluliikennejärjestelmiä kehitetään edelleen siten, että ne muodostavat osan esteetöntä ja joustavaa matkaketjua.

Joukkoliikenteen matkustajainformaatio: Lääninhallitus edistää edelleen eri joukkoliikenne-
muotojen aikataulutiedotuksen yhteensopivuutta siten, että matkustajille voidaan taata laadukkaam-
paa aikataulutiedotusta. Matkustajainformaatioissa kiinnitetään erityistä huomiota matkaketjuihin.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu: Vuoden 2001 aikana saatetaan loppuun Pohjois-Savon ja Pohjois-
Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmat ja selvitetään mahdollisuudet käynnistää suunnittelutyö
Etelä-Savossa.

1.3 Seuranta

Henkilöliikenteen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteutumista seurataan liikenne- ja
viestintäministeriön ja lääninhallitusten yhteistyönä syntyneen seurantajärjestelmän periaatteiden
mukaisesti. Lisäksi vuoden aikana järjestetään henkilöliikennettä koskeva tilannekatsaus, jossa käy-
dään läpi tulossopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden nykytilaa ja käsitellään mahdollisia estei-
tä, jotka vaikeuttavat tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteuttamista.

2. Tavaraliikenne

2.1. Tavoitteet

Tavaraliikenneluvat myönnetään siten, että päätökset tehdään pääsääntöisesti viimeistään kuukau-
den kuluessa hakemusten vireilletulosta. Käytetään hyväksi tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia
lausuntomenettelyssä vaarantamatta asiakkaiden oikeusturvaa ja tietosuojaa. Tavaraliikenteen lupa-
asioissa kiinnitetään huomiota laadun kehittämiseen.

2.2. Toimenpiteet

Tavaraliikenteen lupaprosessissa otetaan käyttöön palvelusitoumus. Siinä kuvataan luvan hakemi-
nen, ja myöntäminen eri käsittelyvaiheineen sekä kerrotaan asiakkaille, millaista palvelua he voivat
lääninhallitukselta edellyttää.

3. Liikenneturvallisuus

3.1. Tavoitteet

Läänin alueella liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä vähentyy valtio-
neuvoston asettamien tavoitteiden mukaan. Läänissä toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä
(18.1.2001) tieliikenteen turvallisuuden parantamisesta ja siihen liittyvää vuosille 2001-2005 laa-
dittua valtakunnallista liikenneturvallisuussuunnitelmaa sekä toukokuussa 2000 valmistunutta Itä-
Suomen läänin liikenneturvallisuussuunnitelmaa vuosille 2000-2005.

Itä-Suomen läänin liikenneturvallisuusryhmän ja kolmen maakunnallisen liikenneturvallisuusryh-
män toimikausi päättyi vuoden 2000 lopussa. Uudet maakunnalliset liikenneturvallisuusryhmät ja
läänin liikenneturvallisuusryhmä perustetaan kuluvan vuoden alkupuolella. Läänin kuntien liiken-
neturvallisuustyötä tuetaan ja aktivoidaan.

3.2. Toimenpiteet

Lääninhallitus toimii yhteensovittavana viranomaisena liikenneturvallisuustyössä Itä-Suomen alueella. Läänissä järjestetään alueellisia (seutukuntakohtaisia) ja läänikohtaisia koulutustilaisuuksia ja seminaareja. Tavoitteena on järjestää alueellisia liikenneturvallisuustilaisuuksia (seutukuntia tai liikenneolosuhteiden kannalta yhtenäisiä pienempiä alueita koskevia) niillä alueilla, jotka eivät olleet tämän toiminnan kohteina vuonna 2000 tai aikaisemmin.

Läänin vuotuinen liikenneturvallisuusseminaari järjestetään syksyllä Mikkelissä läänin vuosipäivien yhteydessä

Tiedotetaan liikenneturvallisuusasioista.

Julkistetaan täydennettävänä olevat läänin liikenneturvallisuusinternetsivut.

Palkitaan liikenneturvallisuusasioita edistävä teko, asia, henkilö tai yhteisö.

Ollaan mukana liikenneministeriön rahoittamissa liikenneturvallisuushankkeissa. Lisäksi osallistutaan KLL:n Liikennekasvatusprojektiin.

3.3. Seuranta

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä

Järjestettävien koulutustilaisuuksien määrä

Tehdään vuosittain liikenneturvallisuustyön toteuttamisesta yhteenveto

4. Liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan kuuluvat valmiusasiat

4.1 Tavoitteet

Valmistellaan, ylläpidetään ja kehitetään järjestelyt, joiden avulla osasto kykenee joustavasti ja tehokkaasti tilanteen edellyttämällä tavalla poikkeusoloissa johtamaan, sääntelemään ja säännöstelemään sähköistä viestintää sekä tiekuljetuksia.

4.2 Toimenpiteet

Laaditaan ja ylläpidetään tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia valmiussuunnitelmia.

Osallistutaan erikseen LVM:n ja muiden viranomaisten kanssa sovittaviin alan koulutus- ja neuvottelutilaisuuksiin.

Ylläpidetään erikseen määriteltäviä poikkeusolojen tärkeysluokituksia läänin alueella.

Kehitetään sähköisen viestinnän ja tiekuljetusten poikkeusolojen organisaatioita yhteistyössä puolustustaloudellisen suunnittelukunnan elimien kanssa erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti.

Osallistutaan uuden sähköisen viestinnän TIVA-organisaation valmisteluun siten, että se voi läänin alueella aloittaa toimintansa vuoden 2002 alusta lukien.

Luodaan valmius tiekuljetuksessa käytettävien ajoneuvojen varausmenettelyn toteuttamiseen läänin alueella.

4.3 Seuranta

LVM ja lääninhallitus seuraavat valmiuden tilaa läänin alueella valmiustarkastusten, koulutus- ja neuvottelutilaisuuksien, varautumiskertomusten ja toimintasuunnitelmien avulla.

5. Valtakunnallinen liikenneluparekisteri

Lääninhallitus sitoutuu huolehtimaan siitä, että valtakunnallisen liikennelupajärjestelmän tiedot ovat ajantasalla ja luotettavia niin, että tietoja voidaan käyttää myös arvioitaessa tulevia liikennepalvelujen kehittämis- ja rahoitustarpeita.

6. Voimavarat

Itä-Suomen lääninhallituksen liikenneasioita koskeva henkilövuosien määrä on vuonna 2001 18,5 htv, josta Mikkelissä 7, Kuopiossa 7 ja Joensuussa 4,5. Osaston henkilöresursseista kaksi henkilöä on LVM:n ja SM:n sekä lääninhallituksen keskinäisen sopimuksen perusteella osoitettu valmiustehtäviin.

Liikenne- ja viestintäministeriö osoittaa lääninhallituksen käyttöön joukkoliikenteen määrärahaa, jonka suuruus perustuu vuoden 2000 käyttöön ja edellisiltä vuosilta siirtyviin määrärahoihin sekä vuoden 2001 perusteltuihin alueellisiin tarpeisiin.

7. Tulossopimuksen seuranta

Tulossopimuksen toteutumista tarkastellaan liikenne- ja viestintäministeriön ja Itä-Suomen lääninhallituksen kesken järjestettävässä vuoden 2002 tulosneuvottelussa. Sopimusta tai sen osaa kattavat tilannekatsaukset käydään vuoden aikana tarpeen mukaan.

Tätä sopimusta on tehty kaksi kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Liikenne- ja viestintäministeriössä   päivänä helmikuuta 2001

Osastopäällikkö,
ylijohtaja   Harri Cavén

Itä-Suomen lääninhallituksessa   päivänä helmikuuta 2001

Maaherra   Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

Liikennehallintopäällikkö   Kari Hiltunen